

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน The Instructional to Enhance the Creativity Based on Arts Based Learning

อติยศ สรรคบุรานุรักษ์

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Corresponding author, E-mail: ble_atiyot@hotmail.com, โทร. 080-9802567

บทคัดย่อ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและให้บุคคลเป็นผู้นำทางด้านการออกแบบในทุกแขนงอย่างสร้างสรรค์ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษาไทยต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติและชี้้นำการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่น โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และต้องส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก มีการจัดการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนสอนด้วยศิลปะเป็นฐานกับการศึกษามุ่งเน้นไปที่ บทบาทของศิลปะและศิลปะในชีวิตประจำวัน เป็นรูปแบบใหม่ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจโลกมากยิ่งขึ้นการจัดการเรียนสอนด้วยศิลปะเป็นฐานกับการศึกษาสามารถดำเนินการสอนได้กับผู้เรียนทุกคนที่จะเปิดโอกาสฝึกให้มองข้ามกฎหรือระเบียบทางวินัยแบบเดิมๆ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยศิลปะเป็นฐาน เป็นแนวคิดในการนำศิลปะเข้าไปมีส่วนในการสร้างองค์ความรู้ในการขยายความเข้าใจของผู้เรียนด้วยการสร้างสรรค์งาน ซึ่งหลักการแนวคิดดังกล่าวอันเป็นส่วนในการเติมเต็มทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ การสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ต้องใช้การประมวลองค์ความรู้และการความสามารถทางทักษะของการสร้างสรรค์ทางความคิด ดังนั้น หากประชากรในสังคมใดมีทรัพยากรบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงและจำนวนมาก ก็ย่อมจะเป็นแรงขับให้สังคมนั้นพัฒนารุดหน้าอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันการศึกษาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ได้รับความสนใจและขยายการศึกษาวिจัยในวงกว้าง เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อการพัฒนางาน พัฒนาคนและอื่นๆ ซึ่งก็เป็นการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของงานและของคนไปพร้อมๆ กัน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน ความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะเป็นฐาน

Abstract

According to Eleventh National Development Plan 2011 – 2015 emphasized economic development and provided personal to be world –class creative designers which focused on collaborate from all stakeholders who related to higher education. From now on, Thai higher education development was needed to move great leap forward to be learning center that responded to critical problems and guided sustained state and local development. It was urgently made state immune under sufficiency economy and also promoted country competition in ASEAN and World communities. It should be managed for Thailand economic development

with knowledge, technologies and innovation, and creativity. With Art-Based Teaching and Learning, it was focused on art roles and art in daily life and was showed as a new model for learners to be higher understanding real world. Art- Based Teaching and Learning was an instruction for all learners' levels. Lateral Thinking was encouraged to look over some traditional rules and regulations. Art- Based Teaching and Learning was an instruction that collaborate Arts with instruction to elaborate knowledge through creative arts. It could fulfil knowledge, understanding, and product creation with knowledge application and lateral thinking skills. Hence, there would be large amounts of high creative personals in any societies, the society would have high driven to develop country in rapid forward. The study of creativity was be interested and widen in research because of creativity importance awareness that would influence to tasks or personal development and corresponded on shifting quality and effectiveness of tasks and personals.

Keyword: *Instructional Creativity Arts Based Learning*

บทนำ

งานด้านการศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมนั้น คืองานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและทางจิตใจซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุทั้งองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นๆทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป (พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว: ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร 12 ตุลาคม 2513) ซึ่งปัจจุบัน การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้เช่นกัน เพราะ ‘ความรู้’ เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะใช้แข่งขันในด้านต่างๆได้อีกต่อไป แต่ต้องประกอบด้วย “ความคิดสร้างสรรค์” ของบุคคลหรือชุมชนที่รู้อาจจะนำความรู้ไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมในแบบใด การวิจัยทางการศึกษาที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ด้วยศิลปะเป็นฐานเป็นการตอบสนองความเจริญเติบโตทางศิลปะ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน และการประเมินผลความคิดสร้างสรรค์ ได้เกิดคำว่า การวิจัยด้วยศิลปะเป็นฐาน สามารถนิยามได้ว่า เป็นความพยายามในการก้าวข้ามผ่านขอบเขตที่ถูกจำกัดไว้ของการสื่อสารทางอ้อม เพื่อเป็นการให้ความหมายของบางสิ่งบางอย่างที่ไม่สามารถอธิบายได้ (Barone & Eisner, 2011, p.1) อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์กล่าวถึงจินตนาการว่า “Imagination is more important than knowledge” ซึ่งหมายความว่า จินตนาการมีความสำคัญมากกว่าความรู้ เพราะความรู้นั้นมีข้อจำกัด ขณะที่จินตนาการทำให้เกิดการวิวัฒนาการก้าวไปข้างหน้า จินตนาการสามารถทำให้มนุษย์หาหนทางไปยังโลกแห่งอนาคต ในด้านความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณภาพที่มีในมนุษย์ทุกคน หากได้มีการส่งเสริมพัฒนาและนำไปใช้ให้เหมาะสมก็จะเกิดประโยชน์มหาศาล การสอนด้วยการใช้ศิลปะเป็นฐาน (Art integration) เป็นการนำหลักการ ทางศิลปะเข้าไปร่วมจัดกระทำกับเนื้อหาวิชา รายวิชา ผู้เรียนเป็นผู้สร้างสรรค์ชิ้นงานใหม่ขึ้นมา นอกจากผู้เรียนจะได้เกิดความรู้ที่ลึกซึ้งจากการลงมือปฏิบัติเพื่อขยายองค์ความรู้แล้ว การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานยังช่วยในเรื่องของการส่งเสริมเรื่องของทักษะสัมพันธ์ (Relationship) การทำงานร่วมกันเป็นทีม (Collaborative) และทำให้ผู้เรียนเกิดภาวะผู้นำ (Leadership) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลักกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานสามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเองและเพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจมีการจัดการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนด้วยศิลปะเป็นฐาน

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเป็นหัวใจสำคัญของนวัตกรรม และนวัตกรรม เป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโต และมีความจำเป็นทางธุรกิจ นั่นคือเหตุผลที่บริษัท McGraw-Hill ได้รับการเรียนรู้โดยใช้ ศิลปะเป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม ความเป็นผู้นำในการริเริ่มที่สำคัญทั้งหลาย ศิลปะได้ทำหน้าที่เป็นยานพาหนะ ประกอบกับวิธีการเรียนรู้แบบดั้งเดิมมากขึ้น พวกเขาได้ช่วยในการเปลี่ยนทัศนคติ โดยให้พนักงานเผชิญหน้ากับสมมติฐานของพวกเขาในรูปแบบใหม่และสภาพแวดล้อมที่ไม่น่ากลัว ผลจากการได้เริ่มต้นการใช้การเรียนรู้ศิลปะในการฝึกอบรมได้ผลลัพธ์ในเชิงบวกมากสำหรับบริษัท McGraw-Hill การฝึกอบรมด้วยศิลปะเป็นฐานเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ โดยรวมและความมุ่งมั่นของบริษัทที่จะช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ (Seifter & Buswick, 2005)

คี วีด (Key Weed, 2015 อ้างถึงใน Nissey, 2010) ประธานกรรมการ Fabergé เห็นส่วนร่วมของพนักงานเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นธุรกิจที่มีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ Catalyst ศิลปะภายในของพวกเขา และโปรแกรมความคิดสร้างสรรค์ "นำศิลปินและองค์กรศิลปะการเข้าสู่ธุรกิจที่จะกระตุ้นแรงบันดาลใจ, ความท้าทายและปลดปล่อยศักยภาพของพนักงานของเราทั้งในระดับมืออาชีพและส่วนบุคคล ศิลปินและศิลปะเข้ามาในองค์กรที่ทำงานเพื่อรับมือกับปัญหาทางธุรกิจที่เฉพาะเจาะจงจากความคิดสร้างสรรค์รูปแบบการเป็นผู้นำและทักษะการเขียน"

การเรียนรู้ด้วยศิลปะเป็นฐาน คือการใช้ประโยชน์จากทักษะทางศิลปะ กระบวนการและ ประสบการณ์ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้ ในสาขาวิชา ที่ไม่ใช่ ศิลปะ และวิชาหลัก ในช่วง ทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาที่เกี่ยวกับทางกายภาพ ได้รับการยอมรับไปทั่วว่าเป็นการใช้การเรียนรู้ทางศิลปะ ที่อยู่ในระดับ K-16 และการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา รวมไปถึงบริษัทขนาดใหญ่ ผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดเล็ก และหลากหลาย ของสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่ ไม่เป็นทางการ แนวโน้มนี้ได้รับการผลักดัน การเรียนรู้ด้วยศิลปะเป็นฐานเป็นเทรนด์ที่ได้รับการยอมรับจากการศึกษา ทั่วโลก แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในศิลปะและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Catterall, Richard, and others, 2002) ความสำเร็จ ทางวิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม ในผู้ใหญ่ (Root-Bernstein, 2000) ในช่วงเวลาเดียวกัน , กรอบทฤษฎี ที่ชัดเจนได้รับการพัฒนา เชื่อมโยงกับศิลปะ การเรียนรู้ตามกระบวนการสร้าง นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาของการเป็นผู้นำทางนวัตกรรม (Austin & Devin, 2003)

สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยศิลปะเป็นฐาน เป็นหัวใจสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ อันนำไปสู่ การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ สามารถนำไปปรับใช้ ส่งเสริมได้ทั้งด้านวงการธุรกิจและวงการการศึกษา ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อ การเรียนให้ผู้เรียนที่จะเสริมสร้างการคิดค้นนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพโดยการเชื่อมโยงทางศิลปะ

หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยศิลปะเป็นฐาน

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนด้วยศิลปะเป็นไว้มากมาย ดังนี้

ลีโอนาร์ด เบิร์นสไตน์ (Leonard Bernstein, 1992) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน ครูต้องให้ความสำคัญโดยใช้ ศิลปะกับทุกด้านของหลักสูตรที่ได้จาก การอ่านการเขียน ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วย " ประสบการณ์ การสืบเสาะ การคิดสร้างสรรค์ และการสะท้อนคิด " ครูผู้สอนจะใช้ผลงานชิ้นเอกทางศิลปะเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดระเบียบรูปแบบการสอนตามเนื้อหาของหลักสูตร

Patterson, Restoule, Margolin and Conely (2009, p.13) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็น ฐาน คือการนำศิลปะเข้ามาบูรณาการในการจัดการศึกษา คือจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำศิลปะหรือการใช้ศิลปะในการถ่ายโอนความรู้ในรายวิชาที่ไม่ใช่ศิลปะ ยกตัวอย่างเช่น การละคร การแสดงสามารถนำมาบูรณาการในรายวิชา

ประวัติศาสตร์ หรือการแต่งเพลงจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคอนเซ็ปต์วิชาคณิตศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานมักเน้นบทบาทผู้เรียนให้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม และบทเรียนที่นำมาใช้สอนนั้นสามารถออกแบบในการนำศิลปะมาบูรณาการเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีใช้ศิลปะได้ดียิ่งขึ้น

ไนแมน (Naiman, 2015) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน สามารถนำไปใช้เป็นกลยุทธ์ ในการสร้างความรู้สึกปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจและก่อให้เกิดค่านิยมร่วมกัน เป็นการเปลี่ยนการรับรู้จินตนาการ ของสมองซีกขวากับการใช้ตรรกะของสมองซีกซ้าย และการวิเคราะห์ เป็นการเพิ่มความสามารถในการความคิด ก้าวหน้าและข้อมูลเชิงลึกที่นำไปสู่ความสำเร็จ เป็นวิธีการแบบสหวิทยาการเพื่อการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นแนวทาง ในรายวิชาที่มีใช้ศิลปะเท่านั้น เช่นความเป็นผู้นำและการจัดการในเชิงธุรกิจก็ได้ รูปแบบของศิลปะรวมถึงภาพวาด การแกะสลัก ละคร นิทาน บทกวีหรือเพลง เป้าหมายของการเรียนรู้ศิลปะที่ใช้ไม่ได้ที่จะสอนคนให้เป็นศิลปิน แต่เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดศิลปะที่จะช่วยให้ผู้คนได้รับข้อมูลเชิงลึกแบบใหม่

เบอร์นาฟฟอร์ด บราวน์ โดเฮตี้และแมครอเลนท์ (Burnaford, Brown, Doherty, & McLaughlin, 2007) กล่าวว่า ในทางการศึกษา การสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน คือส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถบูรณาการให้เข้ากับธรรมชาติ ความรู้ของนักศึกษาและธรรมชาติของรายวิชาได้ ส่งเสริมการประมวลผล การนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทุกๆ รายวิชาที่มีใช้ศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Artful Thinking (Project Zero) พัฒนาโดย Harvard Graduate School of Education กล่าวว่า การใช้ศิลปะเป็นฐานคือการพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการเชื่อมโยงความคิด เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ในรายวิชาศิลปะและกลุ่มรายวิชาอื่นๆ

เทย์เลอร์และ แลตคิน (Taylor & Landkin, 2009, p. 56-60) ได้กล่าวถึง แนวคิดศิลปะเป็นฐานว่าการคิดสร้างสรรค์ ต้องการลงมือปฏิบัติจริง

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสังเคราะห์ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานได้ดังนี้คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีการนำศิลปะหรือผลงานทางศิลปะมาเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการสร้างจินตนาการของนักศึกษาในรายวิชาอื่นๆที่นอกเหนือจากวิชาศิลปะที่ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นกลยุทธ์ในการสร้างจินตนาการสำหรับผู้เรียน เป็นทักษะที่สำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ยังเป็นพื้นฐานทักษะที่สำคัญในการพัฒนาความเป็นผู้นำองค์กร ผู้นำทางการศึกษาอีกด้วย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน

นักการศึกษาต่างประเทศได้จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ศิลปะเป็นฐานไว้มากมาย ดังจะกล่าวถึงรูปแบบสำคัญ โดยขอสรุปเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน

รูปแบบ	หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญของรูปแบบ	ประเภทศิลปะเป็นฐาน	ผลลัพธ์
STEAM Education พัฒนารูปแบบโดย Georgette Yakman, สหรัฐอเมริกา (2006)	<ol style="list-style-type: none"> กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสเต็มศึกษา (STEM Education Approach) กระบวนการบูรณาการทางศิลปะ (Art Intrigate Approach) (Marzano Strategies) แนวการจัดลำดับความคิดของบลูม (Bloom's taxonomy) ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism) ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) การจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Based Learning Approach) แนวคิดทฤษฎีเครือข่ายผู้ปฏิบัติการ (Actor Network Theory) 	<p>รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ STEAM ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้นำกระบวนการและวิชาในกลุ่มศิลปศาสตร์ (Art) มาบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้แบบ STEM ซึ่งมุ่งเน้นความรู้ใน 4 สาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรม เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ทั้งนี้ โดยรูปแบบของ STEAM สามารถพิสูจน์ได้ มีความเชื่อมโยง สามารถปรับใช้ในทางสังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ โดยอาศัยการถ่ายโอนรักษา สร้างสรรค์ และพัฒนาองค์ประกอบในการจัดการศึกษา</p> <p>แผนการจัดการเรียนการสอนทั้งหลักสูตร ตลอดจนตัวสถาบันการศึกษา ในการใช้การจัดการเรียนการสอนแบบสหวิชาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง</p>	<p>ศิลปศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ในทุกๆ แขนง ประกอบด้วย - Language Arts ได้แก่ วรรณศิลป์ ศิลปะด้านภาษา ศิลปะด้านการใช้เสียง) - Physical Arts ได้แก่ (การละคร นาฏศิลป์ กิจกรรมเข้าจังหวะ) - Fine Arts (ทัศนศิลป์) - Music Arts (คีตศิลป์)</p>	<p>ระดับชั้นเรียน</p> <p>ความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนแบบสหวิชาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีความรู้ที่คงทน และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ได้ต่อไป</p> <p>ระดับโรงเรียนและระดับชุมชน</p> <p>รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ STEAM นี้ยังสามารถ ขยายผลไปสู่ระดับการบริหารจัดการทั้งหลักสูตร และระดับการบริหารจัดการโรงเรียนซึ่งดึงชุมชนเข้ามามีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ในองค์กรวมโดยมีศิลปะเป็นตัวเชื่อม</p>

รูปแบบ	หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญของรูปแบบ	ประเภทศิลปะเป็นฐาน	ผลลัพธ์
Artful Learning Model พัฒนาโดย Bernstein (1990)	<ol style="list-style-type: none"> กระบวนการบูรณาการทางศิลปะ (Art Intrigate Approach) กลวิธีการจัดการเรียนรู้ของมาร์ซาโน (Marzano Strategies) แนวการจัดลำดับความคิดของบลูม (Bloom's taxonomy) ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism) ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) กระบวนการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) กระบวนการเรียนรู้แบบเน้นความคิดรวบยอด (Concept-based Approach) 	<p>Bernstein (1990) มีความเชื่อว่า อาศัยพื้นฐานความเชื่อที่ว่า แก่นของการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ไม่ว่าจะ เป็นทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศาสตร์ และการละคร สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการอ่าน การเขียน หรือทักษะทางตรรกะ คณิตศาสตร์ได้ องค์ประกอบในกระบวนการเรียนรู้แบบ Artful Learning จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน อันได้แก่ ประสบการณ์ (Experience), การเสาะหาข้อมูล (Inquiry), การสร้างสรรค์ (Create) และการสะท้อนผล (Reflect)</p>	<p>ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศาสตร์-การละคร กิจกรรมการเคลื่อนไหว/เข้าจังหวะ และวรรณศิลป์</p>	<p>ในระดับชั้นเรียน มีผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนในการสร้างแรงกระตุ้นและขับเคลื่อนเนื้อหาทางวิชาการในระดับที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น กลวิธีและทักษะที่เกิดการใช้ศิลปะเป็นฐานนั้น ไม่เพียงแต่เน้นการสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ (Engagement) ของนักศึกษาเท่านั้น หากแต่ยังสามารถพิสูจน์ได้ว่า ยังช่วยพัฒนาองค์ความรู้ (Cognitive) ของนักศึกษา และสามารถสนองตอบต่อความหลากหลายและความต้องการของนักศึกษาในระดับปัจเจกบุคคลได้อีกด้วย ระดับโรงเรียนและระดับชุมชน ระดับการบริหารจัดการ ทั้งหลักสูตร และระดับการบริหารจัดการ โรงเรียนซึ่งดึงชุมชนเข้ามามีปฏิสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ในองค์รวมโดยมีศิลปะเป็นตัวเชื่อม</p>

รูปแบบ	หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญของรูปแบบ	ประเภทศิลปะเป็นฐาน	ผลลัพธ์
Artful Thinking (Project Zero) พัฒนาโดย Harvard Graduate School of Education ร่วมกับ กลุ่มโรงเรียนเทศบาล ในเขตมิชิแกน (1990)	<ol style="list-style-type: none"> กระบวนการบูรณาการทางศิลปะ (Art Intrigate Approach) แนวการจัดลำดับความคิดของบลูม (Bloom's taxonomy) ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism) ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ทฤษฎีความสามารถทางความคิด (Cognitive Theories) 	<p>จุดมุ่งหมายของรูปแบบ “การคิดเชิงศิลปะ (Artful Learning)” เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการเชื่อมโยงความคิด เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ในรายวิชาศิลปะและกลุ่มรายวิชาอื่นๆ</p> <p>โครงการที่ชื่อว่า Project Zero ซึ่งมีเป้าหมายในการเรียนรู้แบบอาศัยมโนทัศน์ (Visible Thinking) ทั้งนี้กระบวนการของ Artful Thinking ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน 6 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ การฝึกคิดเป็นกิจวัตร (Thinking routines) การสร้างสรรค์ชิ้นงานทางศิลปะ (Works of art) ความเชื่อมโยงกับหลักสูตร (Curricular connections) การคิดแบบใช้มโนทัศน์ (Visible thinking) และกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	ทัศนศิลป์ และดนตรี	<p>ในระดับชั้นเรียน รูปแบบการ “การคิดเชิงศิลปะ (Artful Learning)” ช่วยให้ครูผู้สอนรู้จักนำเอาสื่อที่เกี่ยวข้องกับ ทัศนศิลป์ และดนตรี มาให้ บูรณาการเข้ากับ หลักสูตร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยเฉพาะในคาบเรียน กิจกรรมโฮมรูมสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (K-12 เทียบเท่า ม.6) โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจและให้คุณค่าต่อศิลปะมากกว่า การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างผลงานทางศิลปะ การต่อยอดในระดับที่สูงขึ้น</p> <p>โมเดลดังกล่าวสามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และในพิพิธภัณฑ์ การเรียนรู้</p>

รูปแบบ	หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญของรูปแบบ	ประเภทศิลปะเป็นฐาน	ผลลัพธ์
		ระหว่างครูผู้สอน (Teacher study groups) โดยเป้าประสงค์ใหญ่ๆ ได้ 2 ประการของการจัดการเรียนการสอน คือ 1) ครูผู้สอนสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างตัวชิ้นงานศิลปะกับเนื้อหาหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ 2) ครูผู้สอนสามารถนำศิลปะเป็นสื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเชื่อมโยงทางความคิดได้		

ทักษะแห่งอนาคต หรือ “21st Century skills” เป็นทักษะที่ถูกพัฒนามาจากการสอนรูปแบบเดิม จากการเล่าเรื่อง (Lecture) ไปสู่การสอนโดยให้ “ผู้เรียน” และ “การปฏิบัติ” เป็นหลักสำคัญ ซึ่งทักษะแห่งอนาคตนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ในยุคที่ข่าวสารสามารถกระจาย และเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้เพื่อชีวิตและการทำงานในอนาคตแห่งยุคศตวรรษที่ 21 จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมพร้อมเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำงานและอาชีพ หลายปีที่ผ่านมา มักมีคำถามที่เกิดขึ้นกับนายจ้างหรือผู้บริหารระดับสูง เป็นคำถามที่ง่ายแต่มีความหมายว่า “ผู้ที่จบการศึกษาพร้อมที่จะทำงานแล้วจริงหรือ” แน่นอนว่าคำตอบที่ได้คือ “ไม่” (Partnership for 21st Skills, 2006) จากการศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษาที่จบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยม วิทยาลัยเทคนิค การช่าง และมหาวิทยาลัย พบว่ายังขาดทักษะขั้นพื้นฐานบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของการทำงาน ได้แก่ (Trilling and Fadel, 2009, p.7-10) 1. ทักษะการพูดและการเขียนเพื่อการสื่อสาร 2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหา 3. ความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณในการทำงาน 4. การทำงานเป็นทีมและการร่วมมือในการทำงาน 5. การทำงานในทีมที่มีความหลากหลาย 6. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 7. ความเป็นผู้นำเป็นการจัดการกับโครงการ

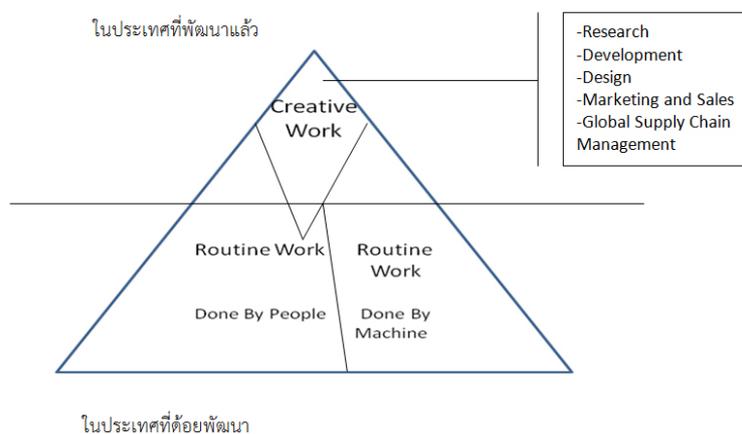
ดังตารางแสดงตัวอย่างของงานประจำที่ต้องใช้ทักษะ งานที่ต้องการผู้ที่มีทักษะสูงในการสื่อสารและทักษะการคิดที่ซับซ้อน

ตารางที่ 2 งานและการทำงานในศตวรรษที่21

ประเภทของงาน	รายละเอียดงาน	ตัวอย่างอาชีพ
งานประจำ	กฎระเบียบ ทำซ้ำ มีขั้นตอน	พนักงานบัญชี พนักงานโรงงาน คนขับรถบรรทุก
งานที่ใช้แรง	ปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม ปรับตัวด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	พนักงานรักษาความปลอดภัย บริการ แม่บ้านและนักรถการโรง
การคิดที่ซับซ้อนและการสื่อสารที่ซับซ้อน	การแก้ปัญหาที่เป็นนามธรรม การยืดหยุ่น	นักวิทยาศาสตร์ อัยการ ผู้จัดการ แพทย์ นักร้องแบบ นักร้องแบบซอฟต์แวร์

ที่มา: Adapted from Autor, 2007 อ้างถึงใน 21st Century Skills, Learning for Living in our times, Trilling and Fadel, 2009: 9

การเพิ่มขึ้นของความต้องการผู้ที่มีทักษะสูงนั้นหมายความว่า จะมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น จะเกิดช่องว่างระหว่างผู้ที่มีการศึกษาน้อย คนที่ค่อนข้างไร้ฝีมือและผู้ที่มีทักษะในการทำงานสูง งานประจำทั่วไปเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติและงานประจำยังทำโดยคน โดยแทบจะไม่ได้รับค่าตอบแทนด้านที่อยู่อาศัย และส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่มีค่าแรงต่ำมาก ระบบการศึกษาแบบเก่าจะต้องเตรียมคนให้พร้อมที่จะทำงานที่ติดที่ออฟฟิศหรืออันดับต้นๆ การยอมจ่ายเพื่อความรู้และทักษะซับซ้อนที่สูงขึ้นในวันนี้และอนาคต เป็นทักษะที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ ความคิดสร้างสรรค์และอีกหลายๆงานที่จำเป็นในอนาคต ดังแผนภาพแสดงความสำคัญของการพัฒนาประเทศในด้านการนำแนวคิดสร้างสรรค์ให้มาอยู่ในงานประจำ

แผนภาพที่ 1 The Future of 21st Century Work.

ที่มา: Adapted from National Center on Education and The Economy, 2007

สามารถสรุปได้ว่า ในประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้ความสำคัญกับ Creative Work หรือการทำงานอย่างสร้างสรรค์เป็นอันดับแรก อันประกอบด้วย การวิจัยและพัฒนา งานทางด้าน การออกแบบ งานด้านการตลาดและการขาย รวมไปถึงการจัดการกับระบบโลจิสติกส์ แต่ในประเทศที่ยังด้อยการพัฒนา ยังคงเป็นลักษณะของงานประจำที่ใช้แรงงานคนกับเครื่องจักรเป็นสำคัญ ซึ่งไม่เน้นให้ความสำคัญกับ Creative Work กับบุคคล อันส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และสิ่งสำคัญที่เป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับการทำงานและอาชีพในศตวรรษที่ 21 คือ 1. การประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว 2. ความรู้และการนำทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นไปใช้ ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม

ประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน

1. **ในระดับชุมชน** การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ช่วยเพิ่มความสัมพันธ์และ ความร่วมมือระหว่างพันธมิตร ผลในเชิงบวกที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ความร่วมมือศิลปะกับชุมชน ยกตัวอย่างเช่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรความสัมพันธ์ดังกล่าวส่งผลให้ในความร่วมมือที่ดีขึ้นและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เช่นเดียวกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ความร่วมมือที่เพิ่มขึ้นการเข้าถึงทรัพยากรจากที่อื่น ๆ องค์กรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับผู้ปกครองเพิ่มขึ้น กลายเป็นส่วนร่วมมากขึ้นในการศึกษาของบุตรหลาน ผ่านกิจกรรมศิลปะของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนศิลปะที่ใช้และทำกิจกรรมการเรียนรู้ พ่อแม่ผู้ปกครองตระหนักถึงแนวทางหลักสูตรการศึกษาของบุตรหลานของตนเองมากขึ้น (Mississippi Art on Move, 2000)

2. **ในระดับโรงเรียน** การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานสามารถปฏิบัติได้ทั้งระดับโรงเรียน สามารถปฏิรูปการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยศิลปะให้ครอบคลุมทั้งโรงเรียน หรืออาจจะเน้นโครงการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ยกตัวอย่างเช่น การศึกษาภาพวาดศิลปะของ George Seurat เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งของรายวิชาสังคมศึกษา (Short, 2001)

3. **ในระดับชั้นเรียน** การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานช่วยเพิ่มสภาพบรรยากาศในห้องเรียนและโรงเรียน การเพิ่มขึ้นของการเข้าร่วมประชุมการมีส่วนร่วมของนักเรียน การติดต่อสื่อสารและความยืดหยุ่น การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานวิธีปฏิบัติที่ปรับปรุงบรรยากาศในห้องเรียน แสดงให้เห็นการปรับปรุงในคะแนนการทดสอบในส่วนหนึ่ง เนื่องจากการที่ได้เข้าร่วมประชุม ความสำเร็จของกิจกรรมดังกล่าวผู้เขียนรายงานการดำเนินการที่ของทั้งโรงเรียนศิลปะตามการเพิ่มขึ้นของหลักสูตร ระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้เขียนเชื่อมโยงกับความสนใจของนักเรียนในการเรียนรู้ที่มีการสื่อสารที่เพิ่มขึ้น (Seaman, 1999) และให้ความสนใจกับความคิดสร้างสรรค์และความนับถือตนเอง (Burton, Horowitz, & Abeles, 1999) แสดงให้เห็นถึงปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในเชิงบวกหรือ "ระบบนิเวศน์โรงเรียนที่แข็งแกร่ง" (Seaman, 1999)

4. **การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานช่วยในการปรับปรุงคุณภาพครู** ครูที่ใช้ศิลปะตามกลยุทธ์การเรียนการสอนให้บรรลุจะมีความกระตือรือร้นมากขึ้นในการทำงาน ตามที่ Eisner (2002) ได้กล่าวว่า ครูหรือนักวิชาการที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานกลายเป็นผู้ที่มีศิลปะและความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น ทั้งด้านการทำงานร่วมกันและการจัดการเรียนการสอนแบบสหวิทยาการ ทำให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้ทั้งครูและนักเรียน (Synder, 2004)

ความสัมพันธ์ของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานกับการพัฒนาผู้เรียน โดยสามารถแบ่งเป็นข้อย่อยได้ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานกับด้านอารมณ์

1.1 การพัฒนาทางอารมณ์ ในบริบทนี้หมายถึงการเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองมูลค่าและความตั้งใจที่จะลองสิ่งใหม่ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์โดยการเพิ่มความสนใจของนักศึกษาแรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ปรับปรุงความกระตือรือร้นและแรงจูงใจที่สามารถเป็นผลมาจากการคาดหวังสูงของนักเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปทั้งโรงเรียน (Mississippi Art on Move, 2000) หรือจากศิลปะที่เฉพาะเจาะจงและกิจกรรมทางวิชาการที่นักเรียนมีส่วนร่วม เช่นกิจกรรมศิลปะและการอ่านที่สร้างสรรค์ วรรณกรรมเด็ก

1.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานทำให้ความสนใจและแรงจูงใจของนักศึกษาเพิ่มขึ้น จากการรายงานการวิจัยพบว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะอยู่ในโรงเรียนเมื่อพวกเขามี "ความรักในการเรียนรู้"(New American School, 2003; Fiske, E, 1999) ผู้เรียนที่รู้สึกว่าการเรียนรู้อะไรบางอย่างที่ท้าทายหรือวัฒนธรรมการศึกษารองรับพวกเขา รู้สึกว่าตนเองไม่ใช่ส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาหรือวัฒนธรรมการศึกษารองรับพวกเขา จากโครงการระดับชาติในการนำศิลปะมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ขยายและเพิ่มการเข้าถึงการศึกษาโดยการให้วิธีการที่หลากหลายพร้อมด้วยตัวแทนจากวัฒนธรรมหลายที่ที่หลากหลาย ทำให้เกิดการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน (Annenberg Institute for School Reform, 2002) ทฤษฎีปัญหาของโฮเวิร์ดการ์ดเนอร์สนับสนุนการใช้กลยุทธ์การเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานช่วยส่งเสริมผู้เรียนที่มีความหลากหลาย (Darby and Catterall, 1994)

1.3 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพิ่มความนับถือตนเองและความเต็มใจที่จะลองสิ่งใหม่ ช่วยส่งเสริม ปรับปรุงการเรียนรู้ของนักศึกษา ทศนคติของพวกเขาที่มีต่อโรงเรียนและต่อตัวเอง นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้มีความเต็มใจที่จะลองสิ่งใหม่ (Ritter, 1999; Strong, 2002) เบอร์ดันพบเช่นว่านักเรียนในกลุ่มที่มีทักษะศิลปะสูงอยู่สามารถที่จะแสดงความคิดและเสนอความคิดมากกว่าเพื่อนของพวกเขาที่อยู่ในกลุ่มทักษะทางศิลปะต่ำ ทักษะการสื่อสารดีขึ้นตามจินตนาการและความอยากรู้อยากเห็น ในการร่วมมือกันของนักศึกษาและการกล้าแสดงออกต่อสาธารณชน (Burton, Horowitz & Abeles, 1999)

2) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานกับด้านความคิด

2.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ศิลปะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิด จากแบบทดสอบมาตรฐานด้านความคิดสร้างสรรค์แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์ที่เพิ่มขึ้นในผู้เรียนที่ใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน (New American School, 2003) ผู้เรียนที่มีทักษะทางศิลปะสูงจะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มผู้เรียนที่มีทักษะทางศิลปะต่ำ และสามารถส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน ผู้เรียนที่มีทักษะทางศิลปะสูงจะมีความสามารถในการสาธิตความคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม การให้รายละเอียดเพิ่มเติมที่สูงกว่ากลุ่มผู้เรียนที่มีทักษะทางศิลปะต่ำ (Burton, Horowitz & Abeles, 1999)นักเรียนในกลุ่มศิลปะสูงเมื่อเทียบกับนักเรียนในกลุ่มต่ำศิลปะยังแสดงให้เห็นถึงสายสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับครูผู้สอน และให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องมากขึ้น (Burton, Horowitz & Abeles, 1999) ความสามารถดังกล่าวช่วยให้นักเรียน เชื่อมต่อกับตัวเองและโลกภายนอก การเชื่อมต่อเหล่านี้มาพร้อมกับทักษะในการประเมินตนเองช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่จะออกไปสู่การทำงาน (Fiske, 1999)

2.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานช่วยพัฒนาทักษะการคิดและช่วยพัฒนาระบบประสาท ซึ่งหมายถึงความสามารถด้านความเข้าใจ การตีความ และการคิดแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาคลังยั้งขึ้นและความสามารถคิดขั้นสูงทักษะดังกล่าวช่วยให้นักเรียนที่ยอมรับความคมชัดและการเปรียบเทียบองค์ประกอบที่แตกต่างของโลกรอบตัวเขาและจึงจะเข้าใจความซับซ้อนของมัน (Psilos, 2002; Snyder, 2014) อิทธิพลต่อระบบประสาทเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่จะ

เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ศิลปะ โดยมีส่วนร่วมสมองศิลปะเสริมสร้างระบบประสาทชีววิทยาของการเกิดความเข้าใจที่สนับสนุนองค์ความรู้ อารมณ์ความสนใจและระบบภูมิคุ้มกัน ตัวอย่างเช่น บทเพลง ได้พบว่า การเรียนการสอนดนตรีส่งเสริมและช่วยในการรักษา บังเอิญนี้ก็ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสมอง คุณลักษณะการทำงานของสมองที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวกับความสามารถในด้านการให้เหตุผลเชิงมิติสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์และคณิตศาสตร์ทั่วไป (Jensen, 2001) การพัฒนาทางสังคมอาจจะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ศิลปะ ศิลปะช่วยให้นักเรียนพัฒนา ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ เมื่อนักเรียนรู้จักที่จะแสดงตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงความสัมพันธ์กับนักเรียนคนอื่น ๆ และครู (Burton, Horowitz & Abeles, 1999;) การเรียนการสอนศิลปะที่ใช้และการเรียนรู้นอกจากนี้ยังช่วยนักเรียนเชื่อมโยงกับชุมชน (Fiske, 1999)

2.3 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางวิชาการและผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ในแง่ของทักษะทางวิชา สามารถที่จะนำมาเชื่อมโยงกับศิลปะได้โดยบูรณาการการสอนด้วยศิลปะกับรายวิชาอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษา (Burton, Horowitz and Abeles, 1999) ในการเชื่อมโยงความคิดในการสนับสนุนความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างศิลปะกับวิชาการ ดังนี้ (Darby and Catterall, 1994) 1.การละคร สามารถความสามารถคิดขั้นสูงด้านทักษะทางภาษาและการอ่าน การเขียน 2. บทเพลง ช่วยเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ภาษา 3. บทเพลง ช่วยเพิ่มเหตุผลเชิงมิติสัมพันธ์ 4. ประสบการณ์ทางศิลปะช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและ 5. ประสบการณ์ทางศิลปะช่วยความสามารถคิดและการคำนวณ ศิลปะเป็นสิ่งที่ทำลายผู้เรียน รวมทั้งที่ยากต่อการเข้าถึงผู้ที่มีพรสวรรค์ในการเรียนล่าช้าและอื่น ๆ ที่ อาจจะเป็นความหลากหลายของเหตุผลที่มีความเสี่ยงสำหรับความล้มเหลวทางวิชาการ (Fiske, 1999) การเรียนการสอนศิลปะที่ใช้และการเรียนรู้การทำงาน เป็นกลยุทธ์การปฏิรูปโรงเรียนเพราะศิลปะให้ทุกคนมีโอกาสที่จะเรียนรู้และประสบความสำเร็จ (The arts in every classroom video, 2004)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนั้น สามารถกล่าวสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานช่วยพัฒนาทักษะทางอารมณ์ ความคิด ทักษะทางสังคม ที่สำคัญยังช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาได้อย่างครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นทักษะการอ่าน การเขียน การคำนวณ การคิดวิเคราะห์ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะทางการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนที่ต้องเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลก็เป็นสิ่งสำคัญ การสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานจึงสามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

แนวคิดกระบวนกรคิดอย่างสร้างสรรค์สู่การศึกษาในศตวรรษใหม่ การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาคือจะทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรวมถึงโอกาสและสิ่งที่เป็นไปใหม่ๆ ที่น่าติดตามค้นหาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องกับปัญหาอันเป็นจริง เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์และคำถามเกี่ยวกับอนาคตเชิงวัฒนธรรม สังคมและสากลไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน ผู้สอนจะเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ให้การช่วยเหลือต่อผู้เรียนเป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้และต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการสืบค้น (create a culture of inquiry) (A new paradigm in education: a case study toward the century 21-2556) จากการศึกษาแบบเดิมมุ่งเน้นไปที่ความเป็นจริง การจดจำทักษะเบื้องต้น และการทดสอบที่ยังไม่ได้สร้างเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เฉกเช่นระบบการศึกษาในประเทศฟินแลนด์และสิงคโปร์ ได้เริ่มนำแนวคิดการเรียนแบบสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นฐานเพื่อผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นให้กับผู้เรียน (Trilling & Fadel, 2009, p.57) กล่าวสรุปได้ว่า ในศตวรรษที่ 21 ‘ความรู้’ เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะใช้แข่งขันในด้านต่างๆได้อีกต่อไป แต่ต้องประกอบด้วย “ความคิดสร้างสรรค์” ของบุคคลหรือชุมชน ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของมนุษย์ที่เป็นสากล สามารถหล่อเลี้ยงและปลุกฝังทำให้ทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์และเชื่อว่าทุกคนสามารถทำ ‘ศิลปะ’ ได้ แม้ในบริบทที่แตกต่างกัน และอาจจะขัดกับความเชื่อทั่วไป และศิลปะไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่ทำโดยผู้ที่เราเรียกว่าศิลปินเท่านั้นอีกต่อไป ซึ่งเป็นรูปแบบของการปฏิบัติที่เกิดขึ้นได้กับคนทุกคน การเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานในการศึกษา ใช้ประโยชน์จากความคิดสร้างสรรค์ รสนิยมทางศิลปะ การฝึกปฏิบัติทางศิลปะ ทักษะและความชำนาญทางศิลปะ ในการให้

ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ การจัดการเรียนสอนด้วยศิลปะเป็นฐานกับการศึกษามุ่งเน้นไปที่ บทบาทของศิลปะและศิลปะในชีวิตประจำวัน เป็นรูปแบบใหม่ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจโลกมากยิ่งขึ้น การจัดการเรียนสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานกับการศึกษาสามารถดำเนินการสอนได้กับผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นการฝึกให้มองข้ามกฎหรือระเบียบทางวินัยแบบเดิมๆ (Springgay et al, 2008)

บรรณานุกรม

- กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา:กรณีศึกษาต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21-2556. (ม.ป.ป.). ค้นเมื่อ 6 กันยายน 2558,
http://lripsm.wix.com/21st#!about_us/cjg9
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- อารี รังสินนท์. (2532). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- Artful Learning*. (n.d). Retrieved from [http://wdmcs.org/schools/hillside/Artful learning Approach home/hillside elementary/artful learning in action/artful learning approach](http://wdmcs.org/schools/hillside/Artful%20learning%20Approach%20home/hillside%20elementary/artful%20learning%20in%20action/artful%20learning%20approach)
- ASCD. (n.d.) Retrieved from www.ascd.org
- Austin, R., & Devin, L. (2003). *Artful Making: What Managers Artist Work*. NJ.: Prentice Hall.
- Barone, T., & Eisner, E. (2011). *Arts based research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Bernie, Trilling., & Charles,Fadel. (2009). *21st century skills : learning for life in our times*. USA.: n.p.
- Burnaford, G., Brown, S., Doherty, J., & McLaughlin, J.H. (2007). *Arts integration frameworks, research, and practice: A literature review*.Washington, DC:Arts Education Partnership.
Retrieved from http://aep-arts.org/files/publications/arts_integration_book_final.pdf
- Burton, J., Horowitz,R., & Abeles, H. (1999). *Learning in and through the arts: Curriculum implications*. New York: Teachers College,Columbia University.
- Catterall, James S., Richard, Deasy., & others. (2002). Involvement in the Arts and Human Development: Extending an Analysis of General Associations and Introducing the Special Cases of Intensive Involvement in Music and Theatre Arts.” In R. Deasy (Ed.), *Critical Links: Learning in the Arts and Student Achievement and Social Development*, Washington, DC: AEP.
- Creativity at Work*. (n.d.) Retrieved from <http://www.creativityatwork.com/>
- Darby, J.T., & Catterall, J.S. (1994). The fourth R: The arts and learning. *Teachers College Record*, 96, 299-328.
- Eisner, Elliot W. (2002). *The Arts and the Creation of Mind*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Fiske, E. (1999). *Champions of change: Impact of the arts on learning*. Retrieved March 2015, from <http://www.artsedge.kennedy-center.org/champions/pdfs/Chamsreport.pdf>
- Jensen, E. (2001). *Arts with the brain in mind*. Alexandria: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Leonard Bernstein Center. (2008). *Artful Learning Model*. Retrieved November 10, 2010, from http://www.leonardbernstein.com/artful_learning.htm
- Mississippi Art on Move. (2000). *Mississippi Institute of Arts and Letters: 2000 Arts and Letters Award*. Retrieved March2015, from <http://www.olemiss.edu/depts/art/artist/issue17-sp2000/whole-school.html>

- New American School. (2003). *The Leonard Bernstein center for learning*. Retrieve March 2015, from <http://naschools.org/ContentViewew.asp?highlightID=57&catID=189>
- Nick Wilson. (n.d.). Retrieved from <http://www.kcl.ac.uk/artshums/depts/cmci/research/proj/nable/aim.aspx>
- Nissley, N. (2010). Arts-based learning at work: economic downturns, innovation upturns, and the eminent practicality of arts in business. *Journal of Business Strategy*, 31(4), 8-20
- Patterson, A., Restoule, J.P., Margolin, I., & Conely de Leon.(2009). *Arts-based Teaching and Learning as an Alternative Approach for Aboriginal Learners and their Teachers*. Canada:Canadian Council on Learning.
- Robin, Rooney. (2004). *Arts-Based Teaching and Learning: Review of The literature*. Maryland: WESTAT.
- Root-Bernstein, R. (2000). *Art advance science*. *Nature*, 407, 134.
- Seaman, M.A. (1999). *The Arts in Basic curriculum Project: A ten year evaluation. Looking at the part and preparing for the future*. USA.: College of Education, University of South Carolina.
- Seifter, H., & Buswick, T. (2005). Arts-based learning for business. *Journal of Business Strategy*, 26 (5).
- Short, G. (2001). Arts-based school reform: A whole school studies one painting. *Art Education*, 54, 4-11.
- Springgay, S., Irwin, R.L., Leggo, C., & Gouzouasis, P. (Eds.). (2008). *Being with a/r/tography*. Rotterdam, the Netherlands: Sense.
- Snyder, S. (2004). *Total literacy abd the arts*. Retrieved March 19, 2004, from: www.aeideas.com/articles/tlandarts
- Taylor, S., & Ladkin, D. (2009). Understanding arts-based methods in managerial development. *Academy of Management Learning & Education*, 8(1), 56-69
- The Arts in Every Classroom Video Library, Annenberg/CPD. (n.d). *Three Leaders at arts based School: The Arts in Every Classroom Video Library*. Retrieve March 2015, from <http://www.learner.org/index.html>
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: learning for life in our times*. USA: Jossey-Bass.
- Vaughn, Kathryn., & Ellen, Winner. (2002), "SAT Scores of Students Who Study the Arts: What We Can and Cannot Conclude about the Association." In R. Deasy (Ed.), *Critical Links: Learning in the Arts and Student Achievement and Social Development*, Washington, DC: AEP
- Winner, E., & Hetland, L. (2000). Does Studying the Arts Enhance Academic Achievement? *Education Week*, 1.
- Winner, E., & Hetland, L. (2001). The Arts and Academic Achievement: What the Evidence Shows. *Arts Education Policy Review*, 102(5), 3-6.

Translated Thai References

- A new paradigm in education: a case study toward the century 21-2556*. Retrieved from http://lripsm.wix.com/21st#!about_us/cjg9 [in Thai]

Committee of the National Economic and Social Development Office .*The National Economic and Social Development Plan .No. 11 (2555-2559 BC)*. Bangkok: Committee of the National Economic and Social Development Office. [in Thai]
Rangsinan, Aree. (1989). *Creativity*. Bangkok: Kaofang. [in Thai]